

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 3 lipca 2024 r.

Poz. 6010

UCHWAŁA NR 18/III/2024 RADY MIEJSKIEJ W ŚREMIE

z dnia 27 czerwca 2024 r.

zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Programu Usług Społecznych w gminie Śrem na lata 2024 - 2026

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, 721) oraz art. 4 ust. 1 i 2, art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1818) Rada Miejska w Śremie uchwala, co następuje:

§ 1. W uchwale Nr 583/L/2024 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 31 stycznia 2024 r. w sprawie przyjęcia Programu Usług Społecznych w gminie Śrem na lata 2024 – 2026 (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2024, poz. 1666) załącznik otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Śremu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

Przewodniczący Rady
(-) Tomasz Klaczyński

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Załącznik do uchwały Nr 18/III/2024
Rady Miejskiej w Śremie
z dnia 27 czerwca 2024 r.

Centrum Usług Społecznych w Śremie
Program Usług Społecznych
w gminie Śrem na lata 2024 -2026

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Spis treści

Słowniczek	4
I. NAZWA I CEL PROGRAMU	5
II. OKRES REALIZACJI PROGRAMU	6
III. POTRZEBY UZASADNIAJĄCE REALIZACJĘ PROGRAMU	6
IV. CHARAKTERYSTYKA OSÓB OBJĘTYCH PROGRAMEM	10
V. USŁUGI SPOŁECZNE REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU USŁUG SPOŁECZNYCH	13
VI. WARUNKI I TRYB KWALIFIKOWANIA OSÓB ZAINTERESOWANYCH DO KORZYSTANIA Z USŁUG SPOŁECZNYCH OKREŚLONYCH W PROGRAMIE	24
VII. OPŁATY I ULGI ZA USŁUGI SPOŁECZNE	25
VIII. DANE OSOBOWE NIEZBĘDNE DO ZAKWALIFIKOWANIA OSÓB ZAINTERESOWANYCH DO KORZYSTANIA Z USŁUG SPOŁECZNYCH OKREŚLONYCH W PROGRAMIE	27
IX. ORGANIZACJA PROGRAMU USŁUG SPOŁECZNYCH I ETAPY JEGO REALIZACJI	28
X. SPOSÓB MONITOROWANIA I OCENY PROGRAMU USŁUG SPOŁECZNYCH ORAZ MIERNIKI JEGO REALIZACJI	30
XI. BUDŻET PROGRAMU ORAZ ŹRÓDŁA JEGO FINANSOWANIA	32
XII. SPRAWOZDANIE Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH	34

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Słowniczek

CUS – Centrum Usług Społecznych w Śremie;

Program – Program Usług Społecznych w Gminie Śrem na lata 2024 - 2026;

Mieszkaniec Gminy Śrem – osoba zamieszkująca na terenie gminy Śrem;

Diagnoza – „Diagnoza potrzeb i potencjału w zakresie usług społecznych w gminie Śrem”;

Usługi społeczne – usługi w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;

Osoba korzystająca z usług społecznych – osoba spełniająca kryteria i warunki kwalifikowania, określone w Programie Usług Społecznych i której przyznano prawo do skorzystania z ww. usług;

Wnioskodawca – osoba składająca wniosek o zakwalifikowanie do korzystania z usług społecznych (np. osoba, która będzie korzystała z usług, przedstawiciel ustawowy, opiekun faktyczny);

Opiekun faktyczny – osoba opiekująca się osobą potrzebującą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, niebędąca opiekunem formalnym (zawodowym) i niepobierająca wynagrodzenia z tytułu sprawowania takiej opieki, najczęściej członek rodziny, osoba bliska;

Zakres usług – działania wynikającego z zakresu określonego w art. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, zgodnie z zapisami Statutu Centrum Usług Społecznych tj. działania z zakresu: szeroko rozumianych usług społecznych, wspierania rodziny, wspierania osób z niepełnosprawnością, promocji i ochrony zdrowia;

KIPUS – koordynator indywidualnych planów usług społecznych;

OSL – organizator społeczności lokalnej;

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

OUS – organizator usług społecznych;

NAZWA I CEL PROGRAMU

Nazwa Programu: Program Usług Społecznych w gminie Śrem na lata 2024 - 2026

Cel Programu: Celem głównym Programu jest zwiększenie dostępu do zintegrowanych usług społecznych, odpowiadających na potrzeby społeczności lokalnej, poprzez:

- 1) organizowanie wsparcia usługowego na poziomie lokalnym, w sposób kompleksowy, spersonalizowany, zintegrowany, uwzględniający koordynację międzysektorową i międzyinstytucjonalną oraz zdiagnozowane potrzeby mieszkańców;
- 2) realizację usług społecznych w sposób odpowiadający potrzebom poszczególnych mieszkańców, rodzin, środowisk.

Sposób, tryb oraz zasady tworzenia i realizacji Programu Usług Społecznych określa ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Program Usług Społecznych jest jednym z działań wykonania Planu Wdrażania Centrum Usług Społecznych w Śremie przyjętego Uchwałą nr 545/XLVIII/2023 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 26 października 2023 r. Program został opracowany w oparciu o Raport z „Diagnozy potrzeb i potencjału w zakresie usług społecznych w gminie Śrem”, który został przyjęty Uchwałą nr 544/XLVIII/2023 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 26 października 2023 r. Z uwagi na powyższe można stwierdzić, że usługi społeczne określone w Programie Usług Społecznych stanowią faktyczną odpowiedź na potrzeby społeczności lokalnej.

Realizatorem Programu będzie Centrum Usług Społecznych w Śremie, natomiast zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych wykonawcami usług społecznych mogą być w szczególności:

str. 5

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

- 1) urząd gminy, lub
- 2) inna niż urząd gminy jednostka organizacyjna gminy, w tym centrum, lub
- 3) organizacja pozarządowa lub podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 poz. 571), wyłoniony na podstawie tej ustawy, lub
- 4) podmiot wyłoniony na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605, 1720)
- 5) podmiot wykonujący działalność leczniczą w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 991, 1675, 1972)

Centrum Usług Społecznych w Śremie pełni funkcję koordynatora usług społecznych w gminie, którego zadaniem jest ułatwienie mieszkańcom dostępu do usług. Zadania wykonywane przez Centrum realizowane będą w myśl zasady powszechności, podmiotowości, jakości, kompleksowości, współpracy, pomocniczości oraz wzmacniania więzi społecznych. Realizacja usług społecznych przyczyni się do deinstytucjonalizacji, jednocześnie wzmacniając funkcjonowanie poszczególnych grup mieszkańców.

Program zostanie udostępniony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Śrem oraz stronie Biuletynu Informacji Publicznej Centrum Usług Społecznych w Śremie.

OKRES REALIZACJI PROGRAMU

Program Usług Społecznych w gminie Śrem na lata 2024 - 2026 będzie realizowany w okresie od 1.03.2024 r. do 31.12.2026 r.

POTRZEBY UZASADNIAJĄCE REALIZACJĘ PROGRAMU

Potrzeby uzasadniające realizację Programu Usług Społecznych wynikają z przeprowadzonej „Diagnozy potrzeb i potencjału w zakresie usług

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

społecznych w gminie Śrem”. Diagnoza została przeprowadzona zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Proces diagnozowania był wieloetapowy oraz zastosowano kilka metod badawczych. W badaniach wzięło udział 169 mieszkańców gminy Śrem, wśród nich zastosowano metodę ilościową (badania ankietowe).

Cały proces odbywał się w 4 etapach:

1. Etap początkowy – organizacja spotkań informacyjnych, opracowanie wstępnej listy proponowanych usług społecznych;
2. Etap zbierania danych – opracowanie kwestionariusza do badań, dystrybucja kwestionariusza, wywiady indywidualne z przedstawicielami organizacji pozarządowych;
3. Etap interpretacji danych – prace nad wstępnym raportem z diagnozy, gromadzenie danych dotyczących kadry CUS;
4. Etap podsumowania i formułowania wniosków – organizacja debaty dla mieszkańców gminy, przeprowadzenie konsultacji społecznych raportu, przyjęcie raportu przez Radę Miejską w Śremie.

Diagnoza została przyjęta Uchwałą Nr 544/XLVIII/2023 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 26 października 2023 r. w sprawie przyjęcia Raportu z „Diagnozy potrzeb i potencjału w zakresie usług społecznych w gminie Śrem” przeprowadzonej w ramach projektu: "Rozwój Wielkopolskiej Sieci Centrów Usług Społecznych", w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021 – 2027.

Realizacja badań umożliwiła rozpoznanie potrzeb mieszkańców gminy Śrem oraz zidentyfikowanie, grup mieszkańców, które powinny zostać objęte wsparciem w ramach usług społecznych.

Tabela 1. Opis potrzeb w podziale na grupy mieszkańców.

Lp.	Grupa	Opis potrzeb
		▪ Zdecydowana większość respondentów popiera uruchomienie usług kierowanych do osób z niepełnosprawnością.

CUS CENTRUM
USŁUG
SREM SPOŁECZNYCH

str. 7

63-100 Śrem
ul. Stefana Grota Roweckiego 31

T. 61 28 36 107
e-mail: cus@cus.srem.pl

www.cus.srem.pl

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

1.	Osoby z niepełnosprawnością	▪ Proponowane usługi należały do różnych obszarów życia osób z niepełnosprawnością, m.in. wsparcie rehabilitacyjne, wsparcie z zakresu aktywizacji i samodzielności, czy wsparcie z zakresu zdrowia psychicznego. Wszystkie te usługi zostały uznane za priorytetowe. ▪ Zaproponowano również usługi dla szczególnie potrzebującej grupy wsparcia grupy, mianowicie dla opiekunów faktycznych osób z niepełnosprawnością w formie grup wsparcia oraz opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania. ▪ Respondenci widzą zasadność planowania usług społecznych dla osób z niepełnosprawnością ze względu na złożoność problemów z jakimi borykają się nie tylko osoby z niepełnosprawnością, ale również ich opiekunowie. ▪ Wszystkie zaproponowane usługi są zgodne z procesem deinstytucjonalizacji, czyli są świadczone w społeczności lokalnej. ▪ Wyróżnione usługi będą rozwijać się w kierunku umożliwiania osobom z niepełnosprawnościami funkcjonowania w dotychczasowym środowisku; odciążenia opiekunów osób niesamodzielnych od codziennych obowiązków sprawowania opieki; zapobieganiu kierowania osób z niepełnosprawnościami do placówek całodobowych.
2.	Osoby starsze	▪ Grupa ta została wybrana przede wszystkim w związku ze zmianami demograficznymi zachodzącymi w społeczeństwie w ostatnich latach. Wzrasta liczba osób starszych, zatem koniecznym staje się planowanie działań dopasowanych do specyficznych potrzeb osób z tej kategorii. ▪ Problemy tej grupy są bardzo zróżnicowane ze względu na stan psychofizyczny czy aktywność społeczną. Dlatego też usługi muszą być dopasowywane do indywidualnych potrzeb mieszkańców. Proponowane usługi zapewniają wsparcie w takich obszarach jak: usługi naprawcze,

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

		transport, wsparcie psychiczne, usługi w zakresie profilaktyki zdrowia i wzmacniające kompetencje cyfrowe. ▪ Zdecydowana większość respondentów uznaje zasadność zaproponowanych usług społecznych z uwagi na starzenie się społeczeństwa. ▪ Respondenci widzą także konieczność promowania idei wolontariatu, ze względu na samotność i związane z tym problemy osób starszych. ▪ Usługi te będą rozwijane w kierunku przeciwdziałaniu wykluczeniu osób starszych i zwiększeniu ich mobilności, a także przeciwdziałaniu izolacji społecznej.
3.	Rodziny	▪ Usługi proponowane dla tej kategorii odbiorców zyskały poparcie respondentów. ▪ Osoby badane zwróciły szczególną uwagę na potrzebę uruchomienia poradnictwa specjalistycznego (psycholog dziecięcy, psychoterapeuta) oraz wsparcia rodzin doświadczających przemocy. ▪ Z przeprowadzonych badań wynika, że znaczny odsetek mieszkańców byłby zainteresowany uczestnictwem w Klubie Sąsiedzkich, co pozwoli także na zorganizowanie alternatywnych form spędzania czasu dla dzieci i młodzieży. ▪ Zarówno w dwóch poprzednich obszarach jak i w obszarze rodziny za działania priorytetowe według respondentów uznano usługi wpływające na stan zdrowia fizycznego i psychicznego. ▪ Kierunki, w których rozwijać się będą usługi kierowane do rodzin to m.in.: tworzenie przyjaznej przestrzeni dla rodzin zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług z zakresu poradnictwa specjalistycznego w tym zdrowia psychicznego.

Źródło. Raport z „Diagnozy potrzeb i potencjału w zakresie usług społecznych w gminie Śrem”

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

CHARAKTERYSTYKA OSÓB OBJĘTYCH PROGRAMEM

W wyniku przeprowadzonej diagnozy potrzeb i potencjału w gminie Śrem zostały wyodrębnione grupy mieszkańców, które szczególnie powinny zostać objęte usługami społecznymi przez Centrum Usług Społecznych. Wyszczególnione takie grupy jak **osoby niepełnosprawne, osoby starsze oraz rodziny**. Wśród wymienionych grup są także osoby, które wymagają bardziej podjęcia priorytetowych działań, są to m.in. osoby zamieszkujące na terenach wiejskich, rodziny doświadczające przemocy, młodzież, osoby starsze zamieszkujące samotnie. Dlatego też w planowaniu zostały uwzględnione kryteria pierwszeństwa dostępu do niektórych z usług.

Planowana liczba osób objętych Programem Usług Społecznych:

600 osób.

Poniżej zostały przedstawione opisy charakterystyki każdej z grup, na podstawie przeprowadzonej diagnozy społeczności lokalnej, a także analizy danych zastanych (strategie, sprawozdania).

Osoby z niepełnosprawnością

Zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych, stereotypy dotyczące niepełnosprawności, wzrastająca liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze wsparcia pomocy społecznej, zwiększająca się liczba osób z zaburzeniami psychicznymi wymagających specjalistycznych usług, brak systemowych rozwiązań w zakresie wspierania osób z niepełnosprawnością w sytuacji choroby/niepełnosprawności rodzica/opiekuna faktycznego; brak wystarczającej oferty wsparcia umożliwiającej samodzielne życie osobie z niepełnosprawnością (zwłaszcza intelektualną) poza rodziną czy placówką typu DPS; brak mieszkań chronionych/wspomaganych, niedysponowanie ofertami pracy dla osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy, zbyt mała liczba zakładów pracy oferujących miejsca pracy dla osób z niepełnosprawnością, szczególnie dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, niezatrudnianie osób niepełnosprawnych przez lokalnych przedsiębiorców, wzrastająca liczba dzieci dotkniętych niepełnosprawnościami

CUS CENTRUM
USŁUG
SREM SPOŁECZNYCH

str. 10

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

wymagających działań w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych, jak również niewystracająca oferta bezpłatnej pomocy rehabilitacyjnej, zwłaszcza dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością. Rozwiązywanie tych problemów wymaga współpracy zarówno organów samorządowych, instytucji pomocowych, jak i organizacji pozarządowych oraz tych podmiotów, które w sferze swojego zainteresowania mają pomoc osobom niepełnosprawnym (Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Śrem na lata 2022-2027).

Osoby starsze

W ostatnich latach na terenie całej Polski, również w gminie Śrem obserwowane jest zjawisko starzejącego się społeczeństwa. Taka sytuacja demograficzna niejako zmusza instytucje do podejmowania działań dedykowanym osobom w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 2 Mieszkańcy gminy Śrem w wieku poprodukcyjnym

Rok	Liczba mieszkańców gminy ogółem	Liczba mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym	Liczba mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym w %
2019	42 155	8 541	20,26%
2020	42 505	8 717	20,50%
2021	42 473	8 808	20,73%
2022	42 530	9 023	21,21%

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (<https://svs.stat.gov.pl/3599/11/101>)

Przytoczone dane pozwalają na sformułowanie wniosku, iż społeczność gminy wpisuje się w dominujące w ogólnym procesie demograficznym w kraju tendencje. Starzenie się społeczeństwa jest też istotną przesłanką do reorganizacji lokalnego rynku usług społecznych.

Uwagę zwracają jednak liczne zagrożenia związane z wzrastającym udziałem osób w wieku poprodukcyjnym w społeczności, mieszkańców, zwiększająca się liczba osób starszych wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych, niewystarczająca oferta pomocy dla osób starszych wymagających całodobowej

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

opieki i pielęgnacji, niedostosowanie oferty medycznej, brak zaufania osób starszych do instytucji i organizacji, trudności wynikające z dotarcia i skorzystania z oferty kulturalnej, edukacyjnej jak również brak lekarzy np. geriatrów stale funkcjonujące negatywne stereotypy na temat starości. W obliczu postępującego starzenia się społeczeństwa te kwestie powinny znaleźć się w obszarze zainteresowania wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się polityką społeczną (Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Śrem na lata 2022-2027).

Rodzina

Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się spadek liczby urodzonych dzieci. Tendencja ta dotyczy także gminy Śrem.

Tabela 3 Liczba urodzonych dzieci w gminie Śrem

Zakres danych	2020	2021	2022
Liczba urodzonych dzieci	448	423	364

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (<https://svs.stat.gov.pl/3599/11/101>)

Najczęściej pojawiającymi się problemami w rodzinach korzystających z pomocy społecznej są braki w umiejętnościach wychowawczych oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Badania i analizy przeprowadzone na potrzeby Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Śrem uwidaczniają wyraźnie, że niepokoić powinny zwłaszcza nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, wzrastająca liczba rodzin dysfunkcyjnych, rosnąca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego, kryzysy psychiczne dzieci i młodzieży, kryzys psychiatrii, a w szczególności psychiatrii dziecięcej, w skali kraju, zjawisko przemocy w szkole – zbyt mało kampanii edukacyjnych, informacji, zagrożenia cyfrowe, internetowe, wzrost dostępności środków odurzających, używek, nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

w rodzinie (Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Śrem na lata 2022-2027).

USŁUGI SPOŁECZNE REALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU USŁUG SPOŁECZNYCH

W wyniku przeprowadzonej diagnozy potrzeb i potencjału społeczności lokalnej gminy Śrem w zakresie usług społecznych, Centrum Usług Społecznych w Śremie w ramach realizowanego programu będzie świadczyło usługi w ramach 3 obszarów:

- a) obszar niepełnosprawności;
- b) obszar starości;
- c) obszar rodziny.

Zakres tych usług jest zgodny z art. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Usługi określone w Programie obejmują działania z zakresu:

- 1) wspierania rodziny;
- 2) promocji i ochrony zdrowia;
- 3) wspierania osób niepełnosprawnych;
- 4) pobudzania aktywności obywatelskiej.

Poniżej został przedstawiony katalog usług społecznych realizowanych w ramach Programu.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Katalog usług społecznych w ramach Program Usług Społecznych				
Lp	Nazwa i zakres usługi	Odbiorcy usługi	Zakres usługi	Tryb kwalifikowania
Obszar problemowy: NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ				
1.	Usługa wspierająca opiekunów osób i z niepełnosprawnością Wsparcie usługowe w miejscu zamieszkania w celu czasowego przekazania opieki nad osobą niesamodzielną. Wymiar usługi dla mieszkańca: 60 godzin rocznie	Mieszkańcy gminy Śrem Opiekunowie faktyczni osób niesamodzielnych i z niepełnosprawnością, którzy wymagają wsparcia w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad osobami powyżej 16 roku życia o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, u której stwierdzono konieczność stałej albo długotrwałej opieki.	Wspieranie opiekunów faktycznych Warunkiem udzielenia wsparcia jest wspólne zamieszkiwanie z osobą podlegającą opiece.	Wniosek osoby zainteresowanej, oświadczenie o spełnianiu określonych warunków korzystania z usługi, orzeczenie o niepełnosprawności.
2.	Grupa wsparcia dla rodzin osób z niepełnosprawnościami i osób niesamodzielnych Usługa specjalistyczna w formie warsztatów i spotkań edukacyjnych dla rodziców/ opiekunów osób	Mieszkańcy gminy Śrem Rodzice/opiekunowie faktyczni sprawujący opiekę nad osobą z niepełnosprawnością lub osobą niesamodzielną.	Wspieranie opiekunów faktycznych	Wniosek osoby zainteresowanej, oświadczenie o spełnianiu określonych warunków korzystania z usługi, orzeczenie o niepełnosprawności.

CUS CENTRUM
USŁUG
SREM SPOŁECZNYCH

63-100 Śrem
ul. Stefana Grota Roweckiego 31

T. 61 28 36 107
e-mail: cus@cus.srem.pl

www.cus.srem.pl

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

	niesamodzielnym. Spotkania grupowe obejmować będą np. warsztaty ze specjalistami (np. psychologiem, fizjoterapeutą). Wymiar usługi dla mieszkańca: max. 72 godziny szkoleniowe na rok.			
3.	Mieszkania treningowe dla osób niepełnosprawnych Mieszkania są formą pomocy przygotowującą, przy wsparciu specjalistów, osoby w nich przebywające doprowadzenia niezależnego życia lub wspierającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. W mieszkaniu treningowym świadczy się usługi bytowe, pracę socjalną oraz naukę w obszarze rozwijania lub utrwalania niezależności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia niezależnego życia. Wymiar usługi dla mieszkańca: Trening może trwać do 12 miesięcy.	Mieszkańcy gminy Śrem, Pełnoletnie osoby z niepełnosprawnością intelektualną, spektrum autyzmu lub zaburzeniami psychicznymi z orzeczonym stopniem niepełnosprawności.	Wspieranie osób z niepełnosprawnościami	Wniosek osoby zainteresowanej, oświadczenie o spełnianiu określonych warunków korzystania z usługi, orzeczenie o niepełnosprawności.

CUS CENTRUM
USŁUG
SREM SPOŁECZNYCH

63-100 Śrem
ul. Stefana Grota Roweckiego 31

T. 61 28 36 107
e-mail: cus@cus.srem.pl

www.cus.srem.pl

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

4.	Asystent wsparcia w kryzysie psychicznym Rola asystenta wsparcia w kryzysie psychicznym ma na celu pomoc osobie z zaburzeniami psychicznymi i jej rodzinie w radzeniu sobie z trudnościami pojawiającymi się w obszarze rodzinnym, społecznym, zdrowotnym wpływając na poprawę jakości życia. Praca środowiskowa koncentrowana na wspieraniu w procesie zdrowienia. Wymiar usługi dla mieszkańca: max. 16 godzin miesięcznie przez 6 miesięcy, z możliwością przedłużenia	Mieszkańcy gminy Śrem Osoby dorosłe, doświadczające kryzysu psychicznego lub po leczeniu w specjalistycznych placówkach zdrowia psychicznego.	Wspieranie osób z niepełnosprawnością/niesamodzielnych. Pierwszeństwo do korzystania z usługi będą miały osoby samotnie zamieszkujące lub nie korzystające ze wsparcia instytucjonalnego	Wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawienia ustawowego lub opiekuna faktycznego, oświadczenie o spełnieniu określonych warunków korzystania z usługi.
5.	Usługa specjalistyczna w zakresie fizjoterapii - Mobilny fizjoterapeuta Intensywne zabiegi fizjoterapeutyczne w tym usprawnienie ruchowe i poprawa sił organizmu oraz likwidacja lub minimalizowanie bólu i innych uciążliwych dolegliwości. Usługa świadczona w miejscu zamieszkania. Wymiar usługi dla mieszkańca:	Mieszkańcy gminy Śrem Osoby powyżej 18 roku życia, z ograniczoną sprawnością, posiadające wskazania lekarza do fizjoterapii.	Wspieranie osób z niepełnosprawnością/niesamodzielnych	Wniosek osoby zainteresowanej, oświadczenie o spełnieniu określonych warunków korzystania z usługi, zaświadczenie lekarskie od lekarza POZ

CUS CENTRUM
USŁUG
SREM SPOŁECZNYCH

63-100 Śrem
ul. Stefana Grota Roweckiego 31

T. 61 28 36 107
e-mail: cus@cus.srem.pl

www.cus.srem.pl

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

	max. 96 godzin przez 6 miesięcy			
Obszar problemowy: STAROŚĆ				
1.	Asystent aktywności seniora Wsparcie osób starszych w ich miejscu zamieszkania, w wypełnianiu obowiązków domowych oraz radzeniu sobie w trudnościach życia codziennego. Umożliwienie korzystania z oferty społecznej i kulturalnej, udział w życiu społeczności lokalnej. Wymiar usługi dla mieszkańca: max. 120 godzin przez 6 miesięcy	Mieszkańcy gminy Śrem Osoby powyżej 60 roku życia, które mają ze względu na stan zdrowia problemy z codziennym funkcjonowaniem, zwłaszcza w samodzielnym opuszczeniu miejsca zamieszkania, zamieszkujący samotnie, pozbawione wsparcia rodziny, nie korzystające z innych form wsparcia finansowanych ze środków publicznych, np. usługi opiekuńcze.	Wspieranie osób starszych	Wniosek osoby zainteresowanej, oświadczenie o spełnianiu określonych warunków korzystania z usługi, zaświadczenie lekarskie od lekarza POZ w przypadku osób niesamodzielnych, nieposiadających orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.
2.	Usługa transportu indywidualnego - Taksówka dla seniora Ułatwienie dostępu do usług m.in. społecznych, zdrowotnych (z wyłączeniem transportów medycznych), kulturalnych, edukacyjnych. Zwiększenie mobilności	Mieszkańcy gminy Śrem, Osoby powyżej 60 roku życia, które mają problemy z mobilnością ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwo domowe lub mieszkający	Wspieranie osób starszych	Wniosek osoby zainteresowanej, oświadczenie o spełnianiu określonych warunków korzystania z usługi, zaświadczenie lekarskie od lekarza POZ w przypadku osób niesamodzielnych, nieposiadających orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenie o

63-100 Śrem
ul. Stefana Grota Roweckiego 31T. 61 28 36 107
e-mail: cus@cus.srem.pl

www.cus.srem.pl

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

	osób starszych. Jednorazowy wyjazd nie może przekroczyć limitu 40 kilometrów. Wymiar usługi dla mieszkańca: max. 4 przejazdy w miesiącu	z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia z powodu wieku lub stanu zdrowia.		stopniu niepełnosprawności.
3.	Mobilne usługi naprawcze - „Złota rączka” Podniesienie oraz poprawa jakości życia poprzez zapewnienie seniorom dostępu do bezpłatnych usług w zakresie drobnych napraw domowych niewymagających natychmiastowej interwencji, ani uprawnień. Wymiar usługi dla mieszkańca: max 3 razy w roku	Mieszkańcy gminy Śrem, Osoby powyżej 60 roku życia, mające problemy z codziennym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, samotnie zamieszkujące, lub prowadzące gospodarstwo domowe z drugą osobą powyżej 60 roku życia, mające problemy z codziennym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia.	Wspieranie osób starszych	Wniosek osoby zainteresowanej, oświadczenie o spełnianiu określonych warunków korzystania z usługi.
4.	Poradnictwo specjalistyczne - mobilne rozmowy wspierające Zapobieganie samotności i izolacji osób starszych – usługa specjalistyczna oparta na empatii, otwartości na emocje, potrzeby rozmówcy i akceptacji, dające poczucie	Mieszkańcy gminy Śrem, Osoby powyżej 60 roku życia samotnie zamieszkujące, pozbawione wsparcia rodziny, nie korzystające z innych form wsparcia finansowanych ze środków publicznych	Wspieranie osób starszych . Pierwszeństwo w korzystaniu z usługi będą miały osoby w kryzysie osamotnienia po stracie osoby bliskiej w	Wniosek osoby zainteresowanej, oświadczenie o spełnianiu określonych warunków korzystania z usługi.

CUS CENTRUM
USŁUG
SREM SPOŁECZNYCH

63-100 Śrem
ul. Stefana Grota Roweckiego 31

T. 61 28 36 107
e-mail: cus@cus.srem.pl

www.cus.srem.pl

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

	bezpieczeństwa, budujące atmosferę zaufania, pomagające w radzeniu sobie z problemami emocjonalnymi. Wymiar usługi dla mieszkańca: raz w tygodniu przez 6 – miesięcy, z możliwością przedłużenia	np. usługi Klubu Senior+, usługi opiekuńcze.	ciągu ostatnich 6 miesięcy.	
5.	Pakiet programów zdrowotnych obejmujących konsultacje specjalistyczne np. psycholog, reumatolog, traumatolog, dietetyk, kardiolog, hipertensjolog, diabetolog, psychiatra, podolog, somnolog. Wymiar usługi dla mieszkańca: pakiet konsultacji indywidualnych w wymiarze max. 5 konsultacji specjalistycznych w połączeniu z cyklem spotkań edukacyjnych grupowych w wymiarze 12 godzin	Mieszkańcy gminy Śrem, Osoby powyżej 60 roku życia posiadające wskazania lekarza do konieczności korzystania z określonej usługi	Promocja i ochrona zdrowia, Wspieranie osób starszych	Wniosek osoby zainteresowanej, oświadczenie o spełnianiu określonych warunków korzystania z usługi, zaświadczenie lekarskie.
6.	Mobilny pakiet usług informatycznych Przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych poprzez wspieranie	Mieszkańcy gminy Śrem, Osoby powyżej 60 roku życia, przede wszystkim samotne,	Wspieranie osób starszych	Wniosek osoby zainteresowanej, oświadczenie o spełnianiu określonych warunków korzystania z usługi.

CUS CENTRUM
USŁUG
SREM SPOŁECZNYCH

63-100 Śrem
ul. Stefana Grota Roweckiego 31

T. 61 28 36 107
e-mail: cus@cus.srem.pl

www.cus.srem.pl

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

	w nabywaniu kompetencji cyfrowych. Usługa indywidualna, realizowana w miejscu zamieszkania w wymiarze godzinowym dostosowanym do potrzeb i możliwości osoby starszej. Wymiar usługi dla mieszkańca: jeden raz w miesiącu.	bez wsparcia rodziny, nieposiadające kompetencji i umiejętności cyfrowych.		
Obszar problemowy: RODZINA				
1.	Pakiet poradnictwa specjalistycznego – psycholog dziecięcy, psychoterapeuta, terapeuta uzależnień dzieci i młodzieży Usługi specjalistyczne dla rodzin i osób w kryzysie w formie indywidualnego poradnictwa specjalistycznego: Wymiar usługi dla mieszkańca: Usługi dostępne w wymiarze i zakresie dostosowanym do potrzeb rodzin przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy	Mieszkańcy gminy Śrem, Rodziny z dziećmi, doświadczające trudności życiowych wynikających m.in. z kryzysów psychicznych, przemocy domowej, ubóstwa, uzależnienia, długotrwałej choroby, niepełnosprawności, w poradzeniu sobie, z którymi konieczne jest specjalistyczne wsparcie.	Wspieranie rodziny w kryzysie, Usługi poradnictwa specjalistycznego dla dzieci w wieku od 5 do 18 roku życia.	Wniosek osoby zainteresowanej, oświadczenie lub zaświadczenie o spełnieniu określonych warunków korzystania z usługi.
2.	Pakiet usług specjalistycznych dla dzieci ze specjalnymi potrzebami –	Mieszkańcy gminy Śrem, Dzieci od 2 do 18 roku życia	Wspieranie rodzin z dziećmi	Wniosek osoby zainteresowanej, oświadczenie lub zaświadczenie o

63-100 Śrem
ul. Stefana Grota Roweckiego 31T. 61 28 36 107
e-mail: cus@cus.srem.pl

www.cus.srem.pl

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

	integracja sensoryczna, hipoterapia, dogoterapia Wsparcie specjalistyczne mające na celu poprawę funkcji organizmu, rozwijanie samodzielności i zdolności do koncentrowania się, wydolności organizmu i odporności, poprawę poczucia własnej wartości dzieci, które z racji swoich deficytów osiągają niższy niż rówieśnicy poziom samodzielności. Usługa zakłada możliwość korzystania z jednej formy wsparcia z pakietu. Wymiar usługi dla mieszkańca: Usługi dostępne w wymiarze i zakresie dostosowanym do potrzeb rodzin max. 24 godziny przez okres nie dłuższy niż 6 miesięcy	posiadające wskazania do rehabilitacji społecznej i usprawnienia zdrowotnego z uwagi na specjalne potrzeby (m.in. korzystające ze wsparcia specjalistycznego w funkcjonowaniu społecznym, emocjonalnym, z problemami zdrowotnymi lub emocjonalnymi).		spełnianiu określonych warunków korzystania z usługi, zaświadczenie lekarskie
3.	Grupa wsparcia dla rodzin doświadczających przemocy Budowanie bezpiecznego miejsca spotkań i wymiany doświadczeń o mechanizmach przemocy, pokonanie bezradności i odzyskanie kontroli nad własnym	Mieszkańcy gminy Śrem, Osoby dorosłe doświadczające przemocy domowej	Wspieranie rodziny	Wniosek osoby zainteresowanej, oświadczenie o spełnianiu określonych warunków korzystania z usługi

CUS CENTRUM
USŁUG
SREM SPOŁECZNYCH

63-100 Śrem
ul. Stefana Grota Roweckiego 31

T. 61 28 36 107
e-mail: cus@cus.srem.pl

www.cus.srem.pl

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

	życiem. Grupa wsparcia ma charakter otwarty. Wymiar usługi dla mieszkańca: spotkania grupy 2 razy w miesiącu			
4.	Kluby Rodzinno - Sąsiedzkie Tworzenie przyjaznego miejsca dla rodzin z dziećmi i ich otoczenia. Wymiar usługi dla mieszkańca: deklaracja udziału w cyklu warsztatów 6 - miesięcznym	Mieszkańcy gminy Śrem, a w szczególności: rodziny między - pokoleniowe, rodziny z małymi dziećmi (od 3 do 6 roku życia), dzieci w wieku od 7 do 10 lat i ich rodzice, dziadkowie, młodzież (w wieku od 11 do 18 lat), młodzi mieszkańcy do 25 roku życia (młodzi dorośli). Planowane działania: 1) eventy dające możliwość spędzenia wspólnie czasu, wzmacniające relacje w rodzinie; 2) spotkania integracyjne związane z aktywnością międzypokoleniową, spotkania sąsiedzkie, pikniki, festyny; 3) warsztaty artystyczne; 4) warsztaty edukacyjne dla rodziców i dzieci, zajęcia podnoszące kompetencje rodzicielskie; 5) kawiarenka młodych dorosłych; 6) klub szachowy; 7) konwersacje językowe; 8) dyskusyjny klub historyczny;	Wspieranie rodziny	Wniosek osoby zainteresowanej, oświadczenie o spełnianiu określonych warunków korzystania z usługi

CUS CENTRUM
USŁUG
SREM SPOŁECZNYCH

63-100 Śrem
ul. Stefana Grota Roweckiego 31

T. 61 28 36 107
e-mail: cus@cus.srem.pl

www.cus.srem.pl

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

	9) warsztaty wspierające edukację (korepetycje), konwersacje językowe; 10) pogadanki promujące zdrowe żywienie i aktywność fizyczną dzieci i młodzieży; 11) warsztaty kształtujące postawy odpowiedzialności za zdrowie poprzez promowanie zbilansowanej diety, aktywnego stylu życia, szacunku do środowiska naturalnego oraz przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom dzieci i młodzieży; 12) robotyka, sala lego „klockowe warsztaty dzieci i dorosłych”; 13) warsztaty fotografia i materiały video dla social mediów; 14) wykłady świadomościowe przygotowujące młodzieży do świadomego korzystania z social mediów.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Usługa aktywizacji obywatelskiej Śremian – animacja społeczności lokalnej, ruchy sąsiedzkie, wolontariat

Pakiety usług będą uzupełniane działaniami wspierającymi w zakresie organizowania i pobudzania aktywności społeczności lokalnej. Planowane działania będą obejmować w szczególności:

- 1) projekty i działania wspierające w szczególności z zakresu obejmującego usługi społeczne wymienione w art. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o realizowaniu usług społecznych przez centra usług społecznych, zgodnie z diagnozą i bieżącymi potrzebami mieszkańców,
- 2) inicjatywy społeczne sprzyjające tworzeniu poczucia wspólnotowości oraz budowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działania partycypacyjne na rzecz osób i przy udziale osób starszych w tym: wolontariat międzypokoleniowy, senioralny wolontariat opiekuńczy czy spotkania międzypokoleniowe,
- 3) warsztaty edukacyjne dla społeczności lokalnej – edukacja seniorów (obywatelska, kulturalna, historyczna, ekologiczna),
- 4) wydarzenia integracyjne, debaty, grupy samopomocowe, ruchy sąsiedzkie, punkty poradnictwa,
- 5) kampanie społeczne – obszar działań skierowany do seniorów (przestrzeń publiczna, bezpieczeństwo, komunikacja, nowe technologie).

WARUNKI I TRYB KWALIFIKOWANIA OSÓB ZAINTERESOWANYCH DO KORZYSTANIA Z USŁUG SPOŁECZNYCH OKREŚLONYCH W PROGRAMIE

Zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, kwalifikowanie osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych określonych w Programie będzie odbywać się za pośrednictwem CUS, na wniosek osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego.

- 1) Zakwalifikowanie do korzystania z usług społecznych określonych w Programie:

str. 24

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

- a) odbywa się na podstawie złożonego wniosku wraz z oświadczeniem o spełnieniu określonych w Programie warunków korzystania z usług społecznych;
  - b) następuje w oparciu o warunki i w trybie wynikającym z Programu i nie wymaga wydania decyzji administracyjnej;
  - c) następuje z uwzględnieniem ograniczeń i limitów wynikających z budżetu przewidzianego na realizację Programu;
  - d) może zostać poprzedzone koniecznością złożenia dodatkowych dokumentów potwierdzających sytuację m.in. życiową, rodziną, zdrowotną;
  - e) może zostać poprzedzone przeprowadzeniem rozeznania potrzeb przez koordynatora indywidualnych planów usług społecznych;
- 2) Odmowa zakwalifikowania do korzystania z usług społecznych następuje w drodze decyzji administracyjnej w trybie określonym w Kodeksie postępowania administracyjnego.
  - 3) Szczegółowe warunki i tryb kwalifikowania osób do korzystania z usług społecznych zostaną określone w Standardach i Regulaminach poszczególnych usług.
  - 4) Wzory wniosków i innych wymaganych dokumentów oraz wzór indywidualnego planu usług społecznych wprowadzone zostaną Zarządzeniem Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Śremie oraz udostępnione na stronie internetowej CUS.

OPŁATY I ULGI ZA USŁUGI SPOŁECZNE

Program Usług Społecznych zakłada ponoszenie odpłatności za część usług realizowanych w trakcie jego obowiązywania. Wysokość opłaty za usługi społeczne realizowane w ramach Programu Usług Społecznych ustala się w wysokości max. 30% wartości zlecenia na daną usługę.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Program Usług Społecznych nie przewiduje ulg i zwolnień w opłatach za usługi społeczne określone w Programie.

Lp.	Nazwa usługi	Odpłatność za usługę
1.	Usługa wspierająca opiekunów osób niesamodzielných i z niepełnosprawnością	Usługa odpłatna – 20% kosztów
2.	Grupa wsparcia dla rodzin osób z niepełnosprawnościami i osób niesamodzielných	Usługa nieodpłatna
3.	Mieszkania treningowe dla osób niepełnosprawnych	Usługa odpłatna zgodnie z Regulaminem korzystania z mieszkań treningowych i uchwałą Rady Miejskiej
4.	Asystent wsparcia w kryzysie psychicznym	Usługa nieodpłatna
5.	Usługa specjalistyczna w zakresie fizjoterapii - Mobilny fizjoterapeuta	Usługa odpłatna - 30% kosztów
6.	Asystent aktywności seniora	Usługa nieodpłatna
7.	Usługa transportu indywidualnego - Taksówka dla seniora	Usługa odpłatna - 20% kosztów
8.	Mobilne usługi naprawcze - „Złota rączka”	Usługa nieodpłatna
9.	Poradnictwo specjalistyczne - mobilne rozmowy wspierające	Usługa nieodpłatna
10.	Pakiet programów zdrowotnych obejmujących konsultacje specjalistyczne np. psycholog, reumatolog, traumatolog, dietetyk, kardiolog, hipertensjolog, diabetolog, psychiatra, podolog, somnolog.	Usługa nieodpłatna
11.	Mobilny pakiet usług informatycznych	Usługa nieodpłatna

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

12.	Pakiet poradnictwa specjalistycznego – psycholog dziecięcy, psychoterapeuta, terapeuta uzależnień dzieci i młodzieży	Usługa odpłatna - 20% kosztów
13.	Pakiet usług specjalistycznych dla dzieci ze specjalnymi potrzebami – integracja sensoryczna, hipoterapia, dogoterapia	Usługa odpłatna - 20% kosztów
14.	Grupa wsparcia dla rodzin doświadczających przemocy	Usługa nieodpłatna
15.	Kluby Rodzinno - Sąsiedzkie	Usługa odpłatna zgodnie z Regulaminem Klubu Rodzinno – Sąsiedzkiego i uchwałą Rady Miejskiej
16.	Usługa aktywizacji obywatelskiej Śremian – animacja społeczności lokalnej, ruchy sąsiedzkie, wolontariat	Usługa nieodpłatna

DANE OSOBOWE NIEZBĘDNE DO ZAKWALIFIKOWANIA OSÓB ZAINTERESOWANYCH DO KORZYSTANIA Z USŁUG SPOŁECZNYCH OKREŚLONYCH W PROGRAMIE

Pozyskiwanie i przetwarzanie danych osobowych wnioskodawców oraz osób korzystających z usług społecznych i członków ich rodzin odbywać się będzie na podstawie art. 6 pkt 1c i art. 9 pkt 2b rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 04.05.20160, w związku z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Pozyskiwanie i przetwarzanie danych odbywać się będzie w celu wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze, wynikającego z w/w ustawy (realizacji zadań dotyczących wybranych form świadczeń).

Zakres danych osobowych koniecznych do kwalifikowania osób do uzyskania usług społecznych w ramach Programu obejmuje:

- a) dane osoby korzystającej z usług społecznych: nazwisko i imię, płeć, dane kontaktowe: adres zamieszkania, numer telefonu, adres mailowy, numer PESEL, data urodzenia, wiek w chwili przystąpienia do projektu, wykształcenie, sytuacja na rynku pracy, niepełnosprawność, niesamodzielność, informacje o pochodzeniu narodowym lub etnicznym, informacje o bezdomności lub wykluczeniu z dostępu do mieszkań, dane o stanie zdrowia,
- b) dane wnioskodawcy (przedstawiciela ustawowego albo opiekuna faktycznego osoby korzystającej z usług społecznych): nazwisko i imię, płeć, , numer PESEL dane kontaktowe: adres zamieszkania, numer telefonu, adres mailowy.

Dane osobowe będą przechowywane przez okres 2 lat od zakończenia roku, w którym właściwy Minister przekaze organom Unii Europejskiej zbiorcze zestawienie wydatków zawierające wydatki ostatecznie rozliczające zakończony projekt (zgodnie z art. w art. 140 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.). W niektórych przypadkach, np. prowadzenia kontroli u Ministra przez organy Unii Europejskiej, okres ten może zostać wydłużony.

Po upływie ww. okresu dane osobowe będą podlegały archiwizacji zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.

ORGANIZACJA PROGRAMU USŁUG SPOŁECZNYCH I ETAPY JEGO REALIZACJI

Realizatorem Programu Usług Społecznych jest Centrum Usług Społecznych w Śreміe.

str. 28

63-100 Śrem
ul. Stefana Grota Roweckiego 31

T. 61 28 36 107
e-mail: cus@cus.srem.pl

www.cus.srem.pl

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Zadaniem realizatora jest w szczególności:

- 1) przeprowadzenie diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych;
- 2) zaspakajanie bieżących potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych;
- 3) realizacja programu usług społecznych, w tym kwalifikowanie osób zainteresowanych do korzystania z usług społecznych oraz opracowywanie i monitorowanie realizacji indywidualnych planów usług społecznych;
- 4) inicjowanie działań w zakresie integracji i wspierania wspólnoty samorządowej z wykorzystaniem jej potencjału (działania wspierające), w tym organizowanie działań wolontaryjnych, sąsiedzkich i samopomocowych, stanowiących uzupełnienie usług społecznych;
- 5) opracowanie i wdrażanie standardów jakości usług społecznych.

Poszczególne etapy realizacji Programu Usług Społecznych zostały przedstawione w poniższej tabeli.

ETAPY REALIZACJI PROGRAMU USŁUG SPOŁECZNYCH		TERMIN REALIZACJI
ETAP I	Planowanie i organizacja usług społecznych 1) wypracowanie założeń standardów usług społecznych; 2) wyłonienie wykonawców usług; 3) kwalifikowanie osób zainteresowanych usługami, rozpoznawanie indywidualnych potrzeb, opracowywanie indywidualnych planów usług społecznych;	1.03.2024r. 31.12.2026r.
ETAP II	Świadczenie usług społecznych 1) koordynowanie realizowanych działań; 2) prowadzenie bieżącego monitoringu realizowanych usług;	1.03.2024r. 31.12.2026r.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

ETAP III	Monitorowanie i ewaluacja realizacji Programu 1) analiza i ocena jakości świadczonych usług; 2) monitoring w zakresie potrzeb i potencjału lokalnej społeczności;	Kwartalnie w okresie 1.03.2024r. 31.12.2026r.
ETAP IV	Informacja z realizacji Programu 1) opracowanie informacji z realizacji programu i ocena programu w oparciu o mierniki efektywności realizacji programu; 2) udostępnienie Informacji z realizacji Programu na stronach Biuletynu Informacji publicznej urzędu gminy oraz centrum usług społecznych;	1.01.2027r. 30.04.2027r.

SPOSÓB MONITOROWANIA I OCENY PROGRAMU USŁUG SPOŁECZNYCH ORAZ MIERNIKI JEGO REALIZACJI

Monitorowanie, jako element zarządzania strategicznego dotyczy efektywności społeczno - ekonomicznej realizowanych usług, organizacji usług społecznych oraz rejestrowania postępów w realizacji celów wskazanych w Programie, na podstawie stopnia realizacji poszczególnych mierników efektywnościowych (zadanie OUS).

Realizacja Programu Usług Społecznych podlega monitorowaniu, polegającym na analizie danych ilościowych, jakościowych i finansowych gromadzonych w trakcie realizacji Programu. Celem monitorowania będzie dostarczanie niezbędnych informacji dotyczących realizowanych usług, co pozwoli na efektywną realizację Programu i dostosowywanie go do bieżących potrzeb społeczności lokalnej.

Narzędzia monitorowania Programu:

1. Monitoring realizowany poprzez ankiety zadowolenia wypełniane przez mieszkańców – odbiorów usług dotyczące:
  - a) jakości realizowanych usług,
  - b) poziomu zadowolenia z realizowanych usług,

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

- c) komunikacji pomiędzy stronami,
  - d) koniecznych zmian,
  - e) zapotrzebowania na świadczone usługi,
  - f) zapotrzebowania na inne, dotychczas nieświadczony usługi,
  - g) możliwości ponoszenia opłat za usługi społeczne.
2. Analizę dokumentów związanych z realizacją usług takich jak: standardy i regulaminy usług, indywidualne plany usług społecznych, listy obecności, karty realizacji wsparcia, protokoły z monitoringu i kontroli poszczególnych usług, listy osób oczekujących, wykazy i rejestry;
  3. Analiza dokumentów z wizyt monitorujących;

Monitoring odbywać się będzie poprzez określone wskaźniki w Programie:

1) wskaźniki ilościowe:

- a) liczba osób korzystających w usług społecznych – sposób pomiaru: wewnętrzna ewidencja wniosków/kwalifikacji do usługi;
- b) liczba wdrożonych usług społecznych określonych w katalogu usług – sposób pomiaru: wykaz realizowanych usług oraz zwartych umów;
- c) liczba zrealizowanych usług – sposób pomiaru: wewnętrzna ewidencja wniosków/kwalifikacji do usługi;
- d) liczba podmiotów realizujących usługi społeczne – sposób pomiaru: ewidencja zawartych umów/porozumień/zleceń;
- e) liczba indywidualnych planów usług społecznych – sposób pomiaru: ewidencja indywidualnych planów usług społecznych;
- f) liczba partnerstw/porozumień międzysektorowych zawartych w związku z realizacją PUS – sposób pomiaru: ewidencja zawartych umów/porozumień.

2) Wskaźniki jakościowe:

- a) poziom zadowolenia odbiorców usług – sposób pomiaru: ankieta zadowolenia;
- b) profesjonalizm i kompetencje osób realizujących usługi – sposób pomiaru: standardy realizacji usług, dokumentacja z postępowań ofertowych/przetargów/otwartych konkursów ofert;

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

- c) dostępność usług w zakresie odpowiadającym potrzebom mieszkańców – analiza ilości złożonych wniosków oraz list osób oczekujących, analiza protokołów;
- d) terminowość wykonywanych usług – sposób pomiaru: analiza protokołów z monitoringu usług prowadzonego przez pracownika Centrum Usług Społecznych w Śremie;

Monitoring Programu będzie prowadzony kwartalnie. Pierwszy etap monitoringu przeprowadzony zostanie do końca czerwca 2024 r.

Po zakończeniu realizacji Programu Usług Społecznych sporządzona zostanie informacja z realizacji z Programu. Informacja będzie sporządzona zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. W terminie czterech miesięcy od zakończenia realizacji Programu, informacja zostanie udostępniona na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta Śrem oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Centrum Usług Społecznych w Śremie.

BUDŻET PROGRAMU ORAZ ŹRÓDŁA JEGO FINANSOWANIA

Źródła finansowania:

Usługi społeczne realizowane w ramach Programu finansowane będą z budżetu gminy Śrem, budżetu państwa, opłat uczestników, wkładu własnego organizacji pozarządowych/podmiotów ekonomii społecznej realizujących usługi, dotacji z funduszy europejskich, w tym w ramach projektu „Rozwój Wielkopolskiej Sieci Centrów Usług Społecznych” nr projektu FEWP.06.13-IZ.00-002/23, Działania 06.13 Usługi społeczne i zdrowotne oraz w ramach Projektu „Wielkopolskie telecentrum opieki” dofinansowanego przez Unię Europejską w ramach „Funduszy Europejskich dla Wielkopolski 2021-2027”, Priorytet 6, Działanie 06.13 Usługi społeczne i zdrowotne realizowanego przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu we współpracy z gminami Województwa Wielkopolskiego.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Budżet Programu:

Środki finansowe przeznaczone na realizację usług w poszczególnych latach w ramach projektu „Rozwój Wielkopolskiej Sieci Centrów Usług Społecznych”:

	2024 r.	2025 r.	2026 r.
SUMA	263 640,00 zł	294 144,00 zł	164 520,00 zł

Przewodniczący Rady

Tomasz Klaczyński

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Załącznik
do Programu Usług
Społecznych w gminie Śrem
na lata 2024 - 2026

Sprawozdanie z konsultacji społecznych

w gminie Śrem na lata 2024 -2026 Programu Usług Społecznych

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

1. PODSTAWA PRAWNA

Konsultacje społeczne projektu Programu Usług Społecznych w gminie Śrem na lata 2024 - 2026 przeprowadzono na podstawie:

- 1) Uchwały Nr 427/XLIV/2018 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych na terenie gminy Śrem;
- 2) Zarządzenia nr 8/2024 Burmistrza Śremu z dnia 15 stycznia 2024 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektu Programu Usług Społecznych w gminie Śrem na lata 2024-2026.

2. SPOSÓB PRZEPROWADZENIA KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

1. Na podstawie uchwały Nr 427/XLIV/2018 Rady Miejskiej w Śremie z dnia 26 kwietnia 2018 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych na terenie gminy Śrem Burmistrz Śremu zawiadomił w dniu 8 stycznia 2024 r. o zamiarze prowadzenia konsultacji społecznych projektu Programu Usług Społecznych w gminie Śrem na lata 2024 – 2026.

Informacja została zamieszczona:

- a) w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Śremie;
  - b) na stronie internetowej srem.pl;
  - c) w prasie - strona internetowa srem.naszemiasto.pl;
  - d) na fanpage Facebook Centrum Usług Społecznych w Śremie.
2. Konsultacje projektu Programu Usług Społecznych w gminie Śrem na lata 2024 - 2026 rozpoczęto w dniu 15 stycznia 2024 r. Ogłoszenie wraz z projektem Programu zamieszczono:
    - a) w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Śremie;
    - b) na stronie internetowej srem.pl;
    - c) na stronie internetowej srem.naszemiasto.pl;

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

- d) w Biuletynie Informacji Centrum Usług Społecznych w Śremie;
  - e) na fanpage Facebook Centrum Usług Społecznych w Śremie;
  - f) na fanpage Facebook Klubu Senior+;
3. Celem konsultacji było zaprezentowanie projektu Programu Usług Społecznych w gminie Śrem na lata 2024-2026. Konsultacje miały zasięg gminny i przeprowadzono je na terenie gminy Śrem. Uprawnionymi do udziału w konsultacjach byli wszyscy mieszkańcy gminy Śrem.
4. Opinie, uwagi lub propozycje zmian w dokumencie wraz z uzasadnieniem można było zgłaszać na formularzu w terminie od 15 stycznia 2024 r. do 22 stycznia 2024 r.:
- a) osobiście w biurze obsługi mieszkańca Centrum Usług Społecznych
  - b) w Śremie przy ulicy Roweckiego 31 (skrzynka podawcza);
  - c) przesać pocztą na wskazany wyżej adres;
  - d) przesać skan drogą elektroniczną na adres mailowy:
cus@cus.srem.pl;
5. Projekt Programu był dostępny:
- a) na stronie srem.pl;
  - b) w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Śremie;
  - c) w Biuletynie Informacji Publicznej Centrum Usług Społecznych w Śremie;
  - d) w siedzibie Centrum Usług Społecznych w Śremie;
6. Zaproszenie do udziału w konsultacjach społecznych skierowano również drogą mailową do:
- a) radnych Rady Miejskiej w Śremie;
  - b) instytucji oświatowych;
  - c) członków Zespołu Interdyscyplinarnego;
  - d) jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej, podmiotów ekonomii społecznej, instytucji kultury, sportu,

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

- podmiotów rynku mieszkaniowego, organów bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- e) organizacji pozarządowych zwłaszcza działających w obszarach wspierania osób z niepełnosprawnością, osób starszych, rodzin oraz osób z kręgu ryzyka socjalnego;
  - f) Śremskiej Rady Seniorów;
  - g) śremskich mediów;
  - h) softysów;
  - i) pracowników Centrum Usług Społecznych w Śremie.
7. Zarządzeniem Nr 5/2024 z dnia 15 stycznia 2024 r. Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Śremie powołany został Zespół do spraw konsultacji społecznych Programu Usług Społecznych w gminie Śrem na lata 2024 – 2026.
8. Informacji dotyczących przedmiotu konsultacji udzielało Centrum Usług Społecznych w Śremie, od poniedziałku do piątku w godzinach od 10.00 do 14.00 w czasie trwania konsultacji – telefon 577 015 829.
9. Założenia Programu Usług Społecznych w gminie Śrem na lata 2024 – 2026 omówione zostały także podczas spotkania Zespołu d.s. wdrażania, ewaluacji i monitoringu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Śrem na lata 2022 - 2027 w dniu 22 stycznia 2024 r.

3. PODSUMOWANIE WYNIKÓW KONSULTACJI

Przez okres trwania konsultacji społecznych od 15 stycznia 2024 r. do 22 stycznia 2024 r. nie zgłoszono uwag, postulatów, opinii, pytań dotyczących projektu Programu Usług Społecznych w gminie Śrem na lata 2024 - 2026.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię EuropejskąSAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

W przedłożonym do konsultacji projekcie Programu Usług Społecznych w gminie Śrem na lata 2024-2026 nie dokonano zmian.

Sprawozdanie opracował:

Zespół do spraw konsultacji społecznych Programu Usług Społecznych w gminie Śrem na lata 2024 – 2026

Przewodniczący Rady

Tomasz Klaczyński